

Завада Ярина Ігорівна
Шлапак Р. С.

Терористична діяльність Хамас та Хезболли в регіоні Близького Сходу в XXI столітті

УДК 328.28

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-3.12>

Завада Ярина Ігорівна
доктор філософії,
асистент кафедри політології
та міжнародних відносин
Національного університету
«Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери, 12,
Львів, Україна

Шлапак Р. С.
студентка IV курсу
Національного університету
«Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери, 12,
Львів, Україна

Регіон Близького Сходу завжди характеризувався підвищеною активністю терористичних угруповань. Територіальні та етноконфесійні конфлікти є постійним явищем даного регіону, що має негативний вплив на політичне, економічне та соціальне життя населення. ХАМАС – політичний рух, який був визнаний терористичною організацією багатьма державами світу, вважає, що його головна мета – знищити суверенну та незалежну державу Ізраїль, практикуючи теракти, тортури та піднесення війни. Ситуацію ускладнюють і дії підтримуваного Іраном ліванського угруповання Хезболла, що також визнане у світі терористичним угрупованням та має за мету встановити тотальну владу у Лівані та протидіяти Ізраїлю. Саме тому актуальним є дослідження та аналіз діяльності терористичних груп ХАМАС та Хезболли на території Близького Сходу для застосування превентивних дій та збереження міжнародної безпеки для світу. Використано такі методи дослідження: індукції, дедукції, аналізу, логічний, історичний та системний методи. У роботі було проаналізовано поняття, основні ознаки та форми прояву тероризму, а також ознаки та основні загрози терористичної діяльності. Попередження та протидія тероризму на міжнародному рівні стане запорукою демократичного розвитку та мирного життя у світі. Проаналізовано діяльність терористичних угруповань на території Близького Сходу в XXI столітті. Основною проблемою ХАМАС і Хезболли залишається боротьба проти Ізраїлю, а також поширення деструктивного впливу на інші країни регіону – Сирію, Ліван, Ємен, Іран, Ірак та інші. В результаті проведених досліджень було з'ясовано проблеми, а також перспективи міжнародної протидії терористичної діяльності ХАМАС та Хезболли – подальше поширення санкцій, послаблення воєнізованого крила організації, визнання незалежності Ізраїлю.

Ключові слова: ХАМАС, Хезболла, тероризм, Близький Схід, регіональна безпека.

Вступ. За останні декілька десятиліть, Близькосхідний регіон характеризувався найбільшими збройними конфліктами. Можна навести приклади, серед яких є арабо-ізраїльський конфлікт, курдська проблема, ізраїльсько-палестинський конфлікт, війна між Іраком та Кувейтом, сирійське питання, війна в Афганістані тощо. З початку XXI століття і ХАМАС, і Хезболла проводять активну діяльність у близькосхідному регіону. Дані організації чинять неабиякий вплив на мирне існування регіону – було проведено десятки терактів за участі ХАМАСу та Хезболли. Активісти ХАМАС, особливо в бригадах Із ад-Діна аль-Касама, здійснили багато нападів, включаючи масштабні криваві вибухи, проти цивільних і військових об'єктів Ізраїлю. ХАМАС збільшив свою оперативну діяльність протягом останніх років, заявляючи про численні напади на Ізраїль.

Мета та завдання полягає у дослідженні діяльності терористичних організацій ХАМАС і Хезболла в регіоні Близького Сходу в XXI столітті, що є яскравим прикладом деструктивного впливу не лише в цьому регіоні, а й на міжнародній арені.

Методи дослідження. Серед загальнонаукових методів можна виділити: структурно-функціональний (при дослідженні окремих частин режиму протидії міжнародному тероризму на території Близького Сходу); системний метод (використовувався для аналізу розвитку терористичних організацій на Близькому Сході як цілісної і складної

системи елементів); метод прогнозування (для виявлення перспектив протидії терористичним організаціям ХАМАСу та Хезболли). Серед логічних методів були використані методи аналізу та синтезу (вдалося на прикладі аналізу менш поширених явищ, зробити загальні висновки про досліджуваний об'єкт) індукції та дедукції (дав змогу зробити висновки). До емпіричних методів, які були використані в роботі, можна віднести метод аналізу документів.

Результати. Багато арабських країн підтримують ті чи інші відносини з ХАМАС та Хезболлою, пропонуючи їм фінансову, моральну підтримку, беручи до уваги захист і просування арабських національних інтересів. Їхня підтримка стала важливою зовнішньою допомогою, до якої могли вдасться ці організації. Серед усіх арабських країн, Сирія та Іран привертають особливу увагу зовнішнього світу своїми особливо інтимними стосунками з ХАМАС та Хезболлою. Проте багато арабських країн не мають жодного відношення як ХАМАСу так і до Хезболли, оскільки вважають, що ці організації можуть чинити деструктивний вплив. Є три причини, які можуть пояснити такий парадокс: 1) Вони бояться, що ХАМАС і Хезболла можуть розпалити ісламський екстремізм у їхніх країнах; 2) Екстремістські настрої організацій стали величезним бар'єром, що заважає остаточному розв'язанню ізраїльсько-арабської проблеми; 3) Вони занепокоєні щодо посилення Ірану [3, с. 100].

З моменту свого заснування, Хезболла завжди була в тісному союзі з Іраном. Іран відіграв ключову практичну роль у його формуванні, прихильність Хезболли Ірану є основною причиною притаманного конфлікту між його конкуруючими цілями в Лівані та на Близькому Сході [14]. Розміщення ключових командирів у зонах пріоритетних конфліктів сприяло здатності угруповання принести значну додаткову цінність своїм союзникам та союзникам Ірану в цих конфліктах. Внесок Хезболли варіюється від розгортання великих і малих військ, навчання місцевих ополчень, зусиль з нарощування потенціалу, зосереджених на передачі зброї або технологій, пропаганди та дезінформації, кібер-навчання та кампаній, незаконної фінансової діяльності, зусиль зі збору розвідувальних даних і навіть терористичних змов та передоперативного спостереження в регіон. Іран є головним зовнішнім спонсором Хезболли. У червні 2016 року генеральний секретар організації Хасан Насралла вперше підтвердив цей давно відомий факт. «Ми не приховуємо бюджет та доходи Хезболли, все, що вона їсть і п'є, її зброя і ракети надходять з Ісламської Республіки Іран», - сказав він у промові [1, с. 8]. За словами заступника міністра фінансів США з питань тероризму і фінансової розвідки Сігала Манделкера в червні 2018 року, Іран надає Хезболлі до 700 мільйонів доларів на рік, що втричі перевищує попередні оцінки. За словами аналітика Ануширавана Ехтешамі, Іран допоміг створити організацію, щоб посилити її власну «здатність розгортати озброєних революціонерів серед шиїтських опорних пунктів» у Лівані. Під час ірано-іракської війни, Іран розглядав Хезболлу як можливість отримати доступ до більш широкого арабського світу [5, с. 9]. Хезболла є яскравим прикладом передової оборонної стратегії Ірану, а політичне домінування та військова сила угруповання ілюструється тим, що Хезболла розганяє війська поза межами ліванського військового командування, а її можливості значно перевищують ліванські збройні сили – де-факто означають присутність Ірану (і значний ракетний арсенал) на кордоні з Ізраїлем. Хезболла допомагає Ірану розширювати владу в регіоні.

Спочатку Хезболла спробувала приховати своє розгортання сил для захисту режиму Асада. Але в серпні 2012 року міністерство фінансів США відзначило, що «широка підтримка Хезболли насильницького придушення сирійського народу з боку сирійського уряду» підкреслила причетність угруповання до конфлікту за межами Лівану і «викриває справжню природу цієї терористичної організації та її дестабілізуючу присутність у регіоні». За вказівкою Ірану, бойовики Хезболли зіграли вирішальну роль, переломивши хід громадянської війни на користь режиму Асада. Вищі командири Хезболли контролюють військову діяльність угру-

повання в Сирії [15]. Хезболла збільшила значні інвестиції Ірану в Сирію, надаючи можливості, яких бракує його партнерам. Інструктори та радники Хезболли добре підходять для допомоги прорезимним силам, оскільки вони говорять арабською (на відміну від своїх іранських колег) і мають бойовий досвід у боротьбі з Ізраїлем на півдні Лівану. Сирійська армія складається в основному з важких механізованих підрозділів, яким важко діяти в міських умовах проти легкоозброєних партизанських сил. Тому бойовики «Хезболли» пропонують можливості, які доповнюють режим Асада, включаючи легку піхоту, розвідку та снайперський вогонь. З 2006 року бійці Хезболли тренувалися в Лівані та Ірані з тактики як наступальної, так і оборонної міської війни. Підтримка Хезболлою Асада прагне досягти трьох широких цілей. По-перше, Хезболла прагне зберегти Вісь Опору, зміцнюючи військовий потенціал режиму Асада. По-друге, Хезболла також прагне зберегти доступ до іранської та сирійської матеріальної підтримки, убезпечивши від будь-якого втручання повстанців лінії зв'язку, що йдуть від Дамаска до Лівану. По-третє, угруповання також прагне запобігти появі в Сирії режиму, де домінують суніти, у разі падіння Асада. Багато шиїтів з Лівану стурбовані зростанням груп «такфірі» (термін, що вказує на крайні сунітські організації) в Сирії та можливістю поширення на Ліван [13, с. 10].

У той час як Сирія залишається для Хезболли найбільшим воєнним театром за межами звичного театру війни з Ізраїлем, організація також надсилає бійців для участі в двох інших конфліктах, що спричинили безлад у регіоні – в Іраці та в Ємені. Хезболла відправила біля 250 своїх спеціалістів до Іраку в червні 2014 у зв'язку з захопленням Мосула силами ІДІЛу та їх дальшим просуванням до Багдада. Початкова команда складалась із досвідчених ветеранів і відповідала за консультування, тренування й координацію Хашд Шаабі – коаліції 130 000 дозволених владою та підтримуваних Іраном шиїтських ополченців. Хезболла продовжує зберігати обмежену присутність в Іраці – чисельність особового складу не перевищує 500, а бойова активність після 2014 суттєво не змінилася й зосереджена на кампанії боротьби з ІДІЛом [1, с. 16]. Серед найпомітніших інтервенцій Хезболли в регіоні є допомога та політична підтримка, яку партія надала хуситам (Ансар Аллах) в Ємені. Тактичні радники та тренери допомагали групі боротися з арабською коаліцією на чолі з Саудівською Аравією, яка була сформована в 2015 році для відновлення уряду Ємену в Сані. Оперативники Хезболли краще вміли поєднуватися з єменським суспільством і тому були конвеєрами технологій, допомагаючи складати ракети, виготовляти зброю та надавати поради щодо військової стратегії. Для Хезболли підтримка хуситів стала частиною

її основної стратегії та переконань [6]. Отже, На Близькому Сході Хезболла: надавала військову підтримку режиму Асада в Сирії; здійснювала підготовку угруповань бойовиків у таких країнах, як Ірак та Ємен; допомагала Ірану ухилитися від санкцій, зокрема постачати нафту Асаду та досі створює загрозу для Ізраїлю [9, с. 9].

З початку заснування ХАМАС Іран надав організації сотні мільйонів доларів. Після перемоги ХАМАС на виборах до парламенту в Палестині 2006 року Іран надавав ХАМАС приблизно 13-15 мільйонів фунтів стерлінгів на місяць на державні витрати. Однак іранська допомога ХАМАС зменшилася після початку громадянської війни в Сирії. У той час як Іран став на бік режиму Асада, який боровся, ХАМАС підтримував сирійських повстанців, які прагнуть скинути Асада. В результаті Іран скоротив ХАМАСу цілих 15 мільйонів фунтів стерлінгів на місяць. ХАМАС та Іран відновили свої фінансові зв'язки у 2017 році. Як повідомляється, станом на серпень 2018 року Іран переказував ХАМАС 70 мільйонів доларів на рік. У серпні 2019 року влада Ізраїлю повідомила, що Іран збільшує фінансування ХАМАС до 30 мільйонів доларів на місяць, щоб отримати більше розвідувальних даних про ракетні запаси Ізраїлю. Катар вклав значні кошти в економіку Гази. У жовтні 2012 року країна запустила план модернізації Гази вартістю 254 мільйони доларів. Пізніше країна збільшила свої інвестиції до 400 мільйонів доларів. У листопаді 2018 року Катар перерахував 15 мільйонів доларів уряду ХАМАС для оплати держслужбовців. Крім того, Катар надає надійний притулок політичному керівництву ХАМАС. Організація використовує катарські готелі та бізнес-центри для зустрічей і прес-конференцій. Під час Другої інтифади Саудівська Аравія передала мільйони доларів терористам ХАМАС під виглядом благодійності. Саудівська Аравія також інвестувала в сектор Газа, пообіцявши 1 мільярд доларів на відновлення інфраструктури після війни ХАМАС з Ізраїлем у 2008 році. Туреччина планувала пожертвувати 300 мільйонів доларів уряду Гази у 2011 році, тоді як інші посилалися на те, що це стане щорічним пожертвуванням ХАМАСу. Як повідомляється, Туреччина обмежила свої фінансові інвестиції в Газу неурядовими організаціями, щоб уникнути безпосереднього надання допомоги ХАМАС. Після того, як Ізраїль і Туреччина відновили нормалізовані відносини в 2016 році, Туреччина оголосила про інвестиції в Газу на суму близько 3,5 мільярдів доларів. У жовтні 2018 року Палестинська автономія (ПА) досягла угоди з Туреччиною, щоб країна збільшила інвестиції як у Західний берег, що керується ПА, так і в сектор Газа, який керується ХАМАС [4, с. 9].

За 11 днів бойових дій під час війни у секторі Газа в травні 2021 року ХАМАС випустив понад

4000 ракет малої дальності місцевого виробництва, маючи на меті розгромити ізраїльську систему протиповітряної оборони «Залізний купол». Спроби ХАМАС відновити канали з Саудівською Аравією є частиною ширшого контексту стримування хвилі арабо-ізраїльських угод про нормалізацію, яка почалася під час президентства Дональда Трампа. Підхід ХАМАС у вирішенні цього питання змінився після вступу Байдена на посаду. Мешаал, колишній лідер ХАМАСу, публічно розкритикував нове суданське військове керівництво, яке позбавило лідера ХАМАС суданського громадянства у грудні 2020 року після того, як Хартум нормалізував відносини з Ізраїлем. У травні того ж року він дорікав голові Перехідної ради суверенітету генералу Абдель-Фаттаху аль-Бурхану за нормалізацію відносин з Ізраїлем. Критика Мешаалем суданського керівництва була м'якою мішенню; зрештою, Судан зараз не є важливою для ХАМАС країною. Виокремлення Судану дозволило ХАМАС тиснути на інші арабські режими, які почали нормалізацію або розглядали можливість вступу в цей процес [11]. Деякі повідомлення стверджують, що представники ХАМАС використовують Туреччину як базу для операцій. Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган періодично приймає високопосадовців ХАМАС і висловлює підтримку політичним цілям угруповання [16, с. 39].

Регіон Близького Сходу завжди характеризувався як ареал релігійних та збройних конфліктів. Діяльність терористичних організацій, таких як ХАМАС та Хезболла викликає серйозне занепокоєння серед цивілізаційного світу, що породжує собою швидку та якісну боротьбу проти них [2].

ХАМАС, як терористичну організацію, позиціонують США, ЄС, Велика Британія, Нова Зеландія, Ізраїль, Австралія, Канада, Японія. Однією з провідних країн боротьби з терористичними групами є США. Головною метою США щодо ХАМАС є стримувати, трансформувати, маргіналізувати або нейтралізувати його так, щоб він більше не становив загрозу безпеці Ізраїлю, мирному та довгостроковому врегулюванню ізраїльсько-палестинського конфлікту [2]. Основні політичні пріоритети США щодо палестинців включають сприяння або пошук життєздатного ізраїльсько-палестинського мирного процесу, допомогу Палестинській Автономії, що базується на Західному березі у боротьбі з ХАМАС та іншими терористичними групами, а також використання допомоги для заохочення реформи палестинського управління та економічного розвитку [16, с. 6].

Хезболлу, як терористичну організацію визнають країни різних континентів: від Євразії до Південної Америки. У 2010 році президент США Барак Обама переконав Конгрес надати 100 мільйонів доларів на зброю та іншу допомогу збройним силам Лівану в надії послабити позицію Хезболли

як переважаючого військового потенціалу країни. Однак з тих пір співпраця Хезболли та ліванських військових у захисті Лівану від базованих в Сирії бойовиків Аль-Каїди та ІДІЛ призвела до того, що Конгрес вагався щодо фінансування подальшої допомоги, побоюючись, що вона може потрапити в руки Хезболли [10].

У 2015 році Конгрес США прийняв Закон про запобігання міжнародному фінансуванню Хезболли, який передбачає санкції на іноземні установи, які використовують банківські рахунки США для фінансування організації. У 2018 році законодавці внесли в нього додаткові види діяльності. Крім того, адміністрація Дональда Трампа наклала санкції на деяких членів Хезболли в парламенті в рамках кампанії «максимального тиску» проти Ірану. Адміністрація президента Джо Байдена продовжує накладати санкції на осіб, пов'язаних з фінансовою мережею Хезболли, включно з Ібрагімом Алі Дахером, керівником Центрального фінансового підрозділу групи. У вересні 2021 року Міністерство фінансів оголосило про санкції проти міжнародної фінансової мережі, яку звинувачують у відмиванні десятків мільйонів доларів через регіональні фінансові системи на користь Хезболли та Ірану [2].

Європейський Союз зайняв менш агресивний підхід до Хезболли. У 2013 році блок визнав цю військову групу терористичною організацією через її причетність до вибуху в Болгарії та підтримку режиму Асада. У 2014 році поліцейське агентство ЄС, Європол і США створили спільну групу для протидії терористичній діяльності Хезболли в Європі. В останні роки кілька європейських країн зайняли більш жорстку позицію. У 2020 році уряд Німеччини визнав всю Хезболлу терористичною групою. Хезболла зневажливо ставиться до переважно сунітських арабських країн Перської затоки через їхні союзи зі Сполученими Штатами та європейськими державами. Рада співпраці країн Перської затоки, до складу якої входять сім арабських держав Перської затоки, за винятком Іраку, вважає Хезболлу терористичною організацією. Крім того, Саудівська Аравія та Сполучені Штати спільно очолюють Центр боротьби з фінансуванням тероризму, створений у 2017 році, щоб порушити потоки ресурсів до підтримуваних Іраном груп, таких як Хезболла [2]. У 2019 році Велика Британія повністю визнала Хезболлу терористичним угрупованням. 16 січня 2020 року Сполучене Королівство повністю додало Хезболлу до свого Зведеного списку фінансових санкцій. Військове крило Хезболли залишається окремо під санкціями відповідно до окремого списку Європейського Союзу. Також Хезболлу, як терористичну організацію, визнають Канада, Австралія, Ізраїль, Аргентина, Колумбія та інші [5].

Серед проблем, які можуть виникнути внаслідок боротьби з терористичною діяльністю цих органі-

зацій, до прикладу ХАМАС, то будь-який крок до послаблення санкцій та примирення можуть ще більше закріпити його позиції в Газі; вона могла б використати режим припинення вогню для зміцнення своїх сил [2]. Підрив Хезболли вже давно є головним пріоритетом Сполучених Штатів у Лівані. Проте заклики американців до реформ, необхідних для розблокування широкомасштабної міжнародної допомоги та порятунку економіки Лівану можуть справити негативний наслідок на ліванський народ та посилити вплив Хезболли в регіоні, оскільки може скластись спільне ліванське враження, що насправді США піклується лише про одне: Хезболлу [2]. Вашингтон може відмовитись від Спільного всеосяжного плану дій і заново накласти жорсткі санкції, аби примусити Іран розірвати відносини з Хезболлою та кардинальним чином змінити свій вплив у регіоні. Проте інші підписанти цього плану виявляли готовність і далі його дотримуватись, що зробить США одинокими у своїй антиіранській позиції з-поміж провідних світових держав. Ба більше, це може підштовхнути Іран до сильного удару у відповідь по американським інтересам у регіоні Перської затоки й не лише [1, с. 22]. Хоча глобальна терористична мережа Хезболли продовжує розширюватися, більшість експертів у міжнародних справах припускають, що угруповання не має як військових можливостей, так і бажання вести звичайну війну зі Сполученими Штатами чи Ізраїлем. Очікується, що в майбутньому більша загроза Хезболлі буде виходити з самого Лівану. У середині 2019 року Ліван став ареною антиурядових протестів проти спільної коаліції Хезболла-Амаль, яка керувала десятиліттями. Протестувальники звинуватили сектантський уряд у тому, що він стає корумпованим і не робить нічого, щоб подолати застійну економіку Лівану та зростаюче безробіття. Хоча експерти не очікують, що протестний рух переконає Хезболлу роззброїтися і створити новий політично незалежний уряд, це в кінцевому підсумку може підірвати вплив Хезболли на Ліван [10].

Спільними зусиллями країни світу і далі протидіятимуть діяльності терористичних організацій ХАМАС та Хезболлі як в регіоні Близького Сходу, так і за його межами в майбутньому. США, як країна що перша визнала ці групи терористичними, є провідним лідером у боротьбі з ними. Разом з іншими країнами, до прикладу ЄС, ЛАД, Австралія, Канада та інші, здійснюватимуть ще більший економічний та політичний тиск на лідерів та учасників терористичної діяльності цих організацій.

Отже, можна відслідкувати, що є як і позитивні зрушення у боротьбі з терористичними організаціями ХАМАС і Хезболла, так і певні проблеми. Будь-яке послаблення санкцій може призвести до ще більшого посилення впливу угруповань у близькосхідному регіоні. Державам, що протидіють

існуванню цих організацій, варто постійно підтримувати зв'язок та запроваджувати нові обмеження. Серед перспектив своєї діяльності, ХАМАСу необхідно визнати Ізраїль, як незалежну державу, а Хезболлі відмовитись від воєнізованого крила та стати простою політичною партією, що буде дбати про життєдіяльність власного народу. Тому контрзаходи міжнародного співтовариства проти терористичної діяльності ХАМАС та Хезболли завжди будуть гострою потребою для великих держав світу. Під егідою Сполучених Штатів, як лідера у боротьбі проти ХАМАС і Хезболли, багато країн цивілізованого світу, незважаючи на певні виклики, продовжуватимуть протидіяти їхній терористичній діяльності різними економічними, політичними та військовими засобами.

Висновки. Отже, проаналізувавши діяльність терористичних організацій ХАМАС і Хезболла на Близькому Сході, ми дійшли до висновку, що близькосхідний регіон є ареалом започаткування збройних конфліктів. Існування таких організацій, як ХАМАС та Хезболла, загрожує мирному життю та розвитку населення. Здійснюючи деструктивний вплив не лише на Ліван та Ізраїль, а й на інші близькосхідні країни, залучаючи все більше прихильників у лави своїх угруповань, це може призвести до регіональної конфесійної війни, яке згодом зможе перерости не лише у континентальний, а у й міжнародний конфлікт. Організації проводять провокації не лише військовими, а й інформаційними методами, що залучає прихильників з усього світу. Тому боротьба впливових країн проти ХАМАС та Хезболли економічними та політичними методами повинна продовжуватись, щоб запобігти розвитку подальшим конфліктам на Близькому Сході та вирішення нинішніх суперечок суто мирним шляхом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Блендфорд Н. Розвиток Хезболли: від ліванського ополчення до регіонального гравця. Washington : D. C.: The Middle East Institute, 2017. 32 с.
2. Шлапак Р. С. Міжнародна протидія терористичній діяльності ХАМАС та Хезболли: проблеми та перспективи. Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики. Львів: НУ ЛП, 2022. (Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції).
3. Chen T. Support or Hostility: the Relationship between Arab Countries and Hamas. Journal of Middle Eastern and Islamic Studies (in Asia), 2010. №4 (2). S.100-120.
4. HAMAS. 2021. URL: <https://www.counterextremism.com/threat/hamas>.
5. Hezbollah. 2021. URL: <https://www.counterextremism.com/threat/hezbollah>.
6. Khoury N. Hezbollah Mirrors a Weak State and a Turbulent Region. Arab Center Washington DC. 2022. URL: <https://arabcenterdc.org/resource/hezbollah-mirrors-a-weak-state-and-a-turbulent-region/>.

7. Levitt, M. Hezbollah's regional activities in support of Iran's proxy networks. The Middle East Institute, 2021. 35 s.

8. Loft Ph. Iran's influence in the Middle East. House of Commons Library, 2022. № 9504. 25 s.

9. Longley R. Hezbollah: History, Organization, and Ideology. 2020. URL: <https://www.thoughtco.com/hezbollah-history-organization-and-ideology-4846003>.

10. Macaron J. Hamas and Its Regional Role Post-Gaza War. Arab Center Washington DC. 2021. URL: <https://arabcenterdc.org/resource/hamas-and-its-regional-role-post-gaza-war/>.

11. Nakhoul S. Explainer: How Hezbollah widens Iran's Middle East reach. Reuters. 2021. URL: <https://www.reuters.com/world/middle-east/how-hezbollah-widens-irans-middle-east-reach-2021-10-15/>.

12. Sullivan M. Hezbollah in Syria. Middle East Security Report, 2014. №19. 41 s.

13. White J. Iran and Hizballah: Significance of the Francop Interception Washington Institute Near East Policy. 2009. URL: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/iran-and-hizballahsignificance-of-the-francop-interception>.

14. Wege C. A. Hizballah-Syrian Intelligence Affairs: Marriage of Convenience. Journal of Strategic Security, 2011. № 3. S. 1–14.

15. Zanotti J. The Palestinians: Background and U.S. Relations. Congressional Research Service, 2021. 51 s.

REFERENCES:

1. Blenford N. (2017) Rozvytok Hezbolly: vid livanskoho opolchennya do rehionalnoho hravtsya [The Evolution of Hezbollah: from lebanese militia to regional player]. Washington : D. C.: The Middle East Institute. [in Ukrainian].
2. Shlapak R. S. (2022) Mizhnarodna protydia terorystychnoi diialnosti KhAMAS ta Khezbolly: problemy ta perspektyvy [International opposition to the terrorist activities of Hamas and Hezbollah: problems and prospects]. Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn ta zovnishnoi polityky. Lviv: NU LP, (Materialy IKh Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii).
3. Chen T. (2010) Support or Hostility: the Relationship between Arab Countries and Hamas. Journal of Middle Eastern and Islamic Studies (in Asia), no. 4 (2), pp.100-120.
4. HAMAS (2021) URL: <https://www.counterextremism.com/threat/hamas>.
5. Hezbollah. (2021) URL: <https://www.counterextremism.com/threat/hezbollah>.
6. Khoury N. (2022) Hezbollah Mirrors a Weak State and a Turbulent Region. Arab Center Washington DC. URL: <https://arabcenterdc.org/resource/hezbollah-mirrors-a-weak-state-and-a-turbulent-region/>.
7. Levitt, M. (2021) Hezbollah's regional activities in support of Iran's proxy networks. The Middle East Institute.
8. Loft Ph. (2022) Iran's influence in the Middle East. House of Commons Library, no. 9504.
9. Longley R. (2020) Hezbollah: History, Organization, and Ideology. URL: <https://www.thoughtco.com/hezbollah-history-organization-and-ideology-4846003>.

10. Macaron J. (2021) Hamas and Its Regional Role Post-Gaza War. Arab Center Washington DC. URL: <https://arabcenterdc.org/resource/hamas-and-its-regional-role-post-gaza-war/>.

11. Nakhoul S. (2021) Explainer: How Hezbollah widens Iran's Middle East reach. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/middle-east/how-hezbollah-widens-irans-middle-east-reach-2021-10-15/>.

12. Sullivan M. (2014) Hezbollah in Syria. Middle East Security Report, no. 19.

13. White J. (2009) Iran and Hizballah: Significance of the Francop Interception Washington Institute Near East Policy. URL: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/iran-and-hizballahsignificance-of-the-francop-interception>.

14. Wege C. A. (2011) Hizbollah-Syrian Intelligence Affairs: Marriage of Convenience. Journal of Strategic Security, no. 3, pp. 1–14.

15. Zanotti J. (2021) The Palestinians: Background and U.S. Relations. Congressional Research Service.

Terrorist activities of Hamas and Hezbollah in the Middle East region in the XXI century

Zavada Yaryna Ihorivna

PhD in Political Science,
Assistant at the Department of Political
Science and International Relations
Lviv Polytechnic National University
Stepan Bandera str., 12, Lviv, Ukraine

Shlapak R. S.

4th year Student
Lviv Polytechnic National University
Stepan Bandera str., 12, Lviv, Ukraine

The Middle East region has always been characterized by increased activity of terrorist groups. Territorial and ethno-confessional conflicts are a constant phenomenon in the region, which has a negative impact on the political, economic and social life of the population. Hamas, a political movement recognized by many countries as a terrorist organization, believes that its main goal is to destroy the sovereign and independent state of Israel through terrorist attacks, torture and war. The situation is further complicated by the actions of the Iranian-backed Lebanese group Hezbollah, which is also recognized as a terrorist group in the world and aims to establish total power in Lebanon and oppose Israel. That is why it is important to study and analyze the activities of the terrorist groups Hamas and Hezbollah in the Middle East to take preventive action and preserve international security for the world. The following research methods were used: induction, deduction, analysis, logical, historical and systemic methods. It was analyzed the concept, main signs and forms of terrorism, as well as signs and main threats of terrorist activity in the work. Preventing and combating terrorism at the international level will be the key to democratic development and peaceful life in the world. It has been analyzed the activity of terrorist groups in the Middle East in the XXI century is analyzed. The main problem of Hamas and Hezbollah remains the fight against Israel, as well as the spread of destructive influence to other countries in the region - Syria, Lebanon, Yemen, Iran, Iraq and others. The study identified the challenges, as well as the prospects for international countering of terrorist activities by Hamas and Hezbollah – the further spread of sanctions, the weakening of the paramilitary wing of organizations and the recognition of Israeli independence.

Key words: Hamas, Hezbollah, terrorism, Middle East, regional security.